

“Mohàmmèd VI ha estat la clau de la modernització del Marroc”

PRANS I CAMPS

L'Institut Amadeus és un dels primers 'think tanks' del Marroc i el Magrib. El vice-president del grup, Mekki Lahlou (Casablanca, 1983), està convençut que el pes que el seu país va guanyant com a motor econòmic del nord d'Àfrica el pot convertir en la peça clau de les relacions entre les dues riberes de la Mediterrània i, per extensió, entre el món àrab i la Unió Europea.

Quina és la principal tasca que duen a terme a l'Institut Amadeus?

—Els nostres objectius es podrien dividir en dos, principalment. D'una banda, detectar i remarcar aquells aspectes més importants que el Marroc ha d'afrontar, tant si són qüestions econòmiques, com socials o culturals, amb l'objectiu de fer recomanacions concretes que permeten decisions concretes. El segon objectiu és analitzar la posició del Marroc en la nova construcció de l'espai de la Me-

diterrània. Això significa que restem molt atents a la feina que comença a fer la Unió per la Mediterrània i tots els projectes que s'hi puguin desenvolupar, i ens interessa analitzar el paper que el Marroc, des del sud d'aquest espai, hi pot tenir.

—**Sou una institució pública, privada o mixta?**

—Som cent per cent una institució privada i absolutament independent, cosa que vol dir que existim gràcies al finançament privat, de companyies privades, tot i que també amb el suport

d'algunes entitats públiques. I és gràcies a aquestes empreses que podem elaborar els nostres estudis i acomplir tota la nostra activitat..

—**De quina manera definiríeu la posició del Marroc dins la regió àrab? I respecte a Europa?**

—En primer lloc, el Marroc és un emplaçament absolutament estratègic, des del punt de vista geogràfic. A trenta quilòmetres d'Europa i amb accés a tot el continent africà, especialment a la regió dels països àrabs. Tothom ha de passar pel Marroc per entrar en aques-

ta zona. Per això es pot dir que estem molt ben situats. A més, tot i que ens considerem un país musulmà, el nostre país és el resultat de l'encreuament de moltes cultures diferents. En part per aquestes raons, el Marroc és un país que pot acomplir un paper important tant en clau regional com en el context mundial. Europa fa un paper clau en l'economia marroquina, perquè necessitem el suport europeu per a enfocar el nostre creixement econòmic, ja siga en matèria d'infraestructures, de transport, o per a aconseguir finançament internacional. I, sobretot, depenem cada vegada més dels països del nord per a fer créixer el nostre sector turístic.

En el pla internacional, el Marroc és el principal productor de fosfats, amb dues de les principals mines d'extracció del món. I cal no oblidar la nostra diàspora. Hi ha vora cinc milions de ciutadans marroquins repartits pel món, que són també ambaixadors a través dels quals es projecta la imatge del Marroc internacionalment, i que, de fet, acaben atraient inversions de diversa mena cap al nostre país.

—El creixement que ha tingut l'economia marroquina aquests darrers anys, creieu que por fer retornar molts emigrants?

—És una qüestió interessant que estudiem. Els darrers deu anys, el Marroc viu una mena de *boom* econòmic. El turisme, les exportacions, el transport i les infraestructures han crescut molt i ho continuen fent. A Europa, la crisi econòmica fa que molts marroquins que viuen a França vagen tornant al seu país per mirar de beneficiar-se d'alguna oportunitat en aquest context de creixement al sud de la Mediterrània. És un fenomen que hem observat. No hi ha tantes oportunitats a Europa i n'hi ha més al Marroc. En certa mesura, podem dir que som l'excepció a la recessió generalitzada que es veu a molt països. Continuem creixent en xifres positives des de fa anys i continuarem així els tres o quatre anys vinents, segons el Fons Monetari Internacional.

—Indústries europees, moltes de l'espai econòmic euromediterrani —valencianes, catalanes, balears— ja fa temps que s'han instal·lat per tot el Magrib, especialment al Marroc. La Unió Europea ha donat suport i ha participat activament en la cons-

trucció del nou port Tànger-Med, que ha de substituir Algesires com a punt de connexió Atlàntic-Mediterrània. El Marroc és un soci preferent?

—La nostra possible posició d'avançat respecte a uns altres països de la regió va lligada amb les possibilitats que podem oferir a les empreses daneses, belgues, franceses, espanyoles, o d'uns altres països. Tenim l'espai, les infraestructures necessàries i una política de taxes atractiva del nostre govern, adreçada a facilitar l'establiment d'aquestes companyies internacionals a qualsevol regió del nostre territori. Tractem de captar aquestes inversions i fer que vinguen al Marroc en lloc d'escollir Algèria o Tunísia. A més de la proximitat geogràfica al continent, el Marroc ha establert acords amb la Unió Europea, com el de *cels oberts*, fonamental per a l'intercanvi de persones i mercaderies amb la Unió Europea. Així mateix, és el país africà que rep més vols provinents de la Unió Europea. En part, tot açò és fruit del tractat de soci preferent signat pel Marroc amb la Unió Europea, que ha donat peu, a més del suport físic, a una legislació comercial d'acord amb la normativa Europea. Finalment, Brussel·les ha reconegut que el Marroc és un país estable, on hom pot invertir i amb el qual hom pot cooperar, a la frontera sud del continent. I hi ha les condicions favorables per a mantenir el creixement estable al país, econòmicament i políticament.

—Sembla que el Marroc no ha acabat d'instaurar una relació estable amb el seu veí més immediat, Algèria, i en general semblen modestes les relacions amb la resta de la regió àrab.

—El Marroc malda per obrir la frontera amb Algèria, tant des d'un punt de vista econòmic com des d'un punt de vista polític. Tenim molt a guanyar-hi

“Finalment, Brussel·les ha reconegut que el Marroc és un país estable”

a totes dues bandes si obrim aquesta frontera. Els intercanvis regionals dins el Magrib representen tan sols el 2% del conjunt de les transaccions econòmiques. És extremadament reduït. Es tracta d'un mercat potencial de 85 milions de persones sobre el qual no s'actua. És una pena!

—El Marroc és un país important per a l'islam i dins el conjunt de països àrabs. Com veieu les tensions entre religió, tradició i creixement econòmic i modernització de la societat?

—Evidentment, darrere els canvis econòmics esdevinguts al Marroc, hi ha hagut un seguit de canvis a la societat, tant a l'àmbit cultural com pel que fa a la modernització de molts costums, especialment a les àrees urbanes. També s'han viscut importants avenços en el terreny de la igualtat de drets, com ara la introducció a la nostra constitució de la llei que equipara els drets per a homes i dones, tret dels drets sobre la propietat —en què, dissortadament, encara continua molt present la llei dictada per l'Alcorà. Però en molts altres casos, el Marroc ha introduït drets que fa poc eren impensables, com ara que les dones puguin demanar el divorci.

—Considerem igualment que s'ha avançat en un aspecte com el de la llibertat de premsa?

—Aquesta és una altra de les grans transformacions que viu el Marroc i que és un clar reflex de com hi canvien les coses. Des de l'any 2000 hi ha hagut un augment espectacular de la premsa independent al país. Evidentment que hi ha un intent de control sobre els mitjans, que es practica des de les institucions i des d'alguns partits polítics, com a qualsevol altres país. Amb tot, al Marroc una part important de la premsa està vinculada al sector privat: no té relació ni amb el poder polític ni amb els partits i s'edita bé en francès bé en àrab.

—Com creieu que ha reaccionat la monarquia en aquesta transició o modernització de la societat marroquina?

—Per a nosaltres, l'arribada al poder de Mohàmmet VI ha estat clau. Ha volgut obrir el diàleg i el debat dins la societat. Nosaltres mateix, l'Institut Amadeus, no existiríem si

no s'haguera produït aquesta obertura. Abans no es podia incidir sobre una opinió pública gairebé inexistent; avui podem opinar i generar debats dins la societat marroquina. Es pot discutir sobre la qüestió dels drets humans, sobre el Sàhara. Fa poc hem convidat el secretari general d'Amnistia Internacional. No hauríem pogut fer-ho deus anys abans.

I a part la qüestió de la igualtat de gènere i la llibertat de premsa, al Marroc hi ha una revolució cultural, especialment durant els mesos de l'estiu, quan tenen lloc desenes de festivals musicals al llarg del país. Es tracta d'un esdeveniment molt important, perquè no fa gaire que aquests festivals eren vistos amb molta apatia per part de les autoritats i per la societat en general. En canvi, ara es van convertint en un reclam per a milers de visitants i introdueixen nous sons i formes culturals dins la nostra societat. Les arts també són un canal per on entren a molta velocitat els canvis culturals dins el Marroc.

—En clau política, creieu que qüestions com la del Sàhara o el conflicte entre palestins i israelians podrien condicionar el creixement i l'estabilitat viscuda pel Marroc els darrers anys?

—La qüestió del Sàhara és a l'agenda política del Marroc des de la dècada dels 70 i se n'ha parlat a bastament du-

FRATIS I CAMPS

rant llarg temps. Amb tot, cal tenir en compte que aquests dos darrers anys el Marroc ha posat damunt la taula un pla per a resoldre aquesta qüestió, que consisteix a donar més autonomia a les províncies del sud. Així és com el Marroc vol presentar la qüestió. El Sàhara és part del Marroc i entenem que la seua població necessita més autonomia, que és lògica, i pensem que s'ha de donar. Ja és així en algunes altres regions del Marroc, que tenen competències en matèries específiques. Estem d'acord que s'han d'augmentar els nivells de l'autonomia, però dins el marc general

de l'estat marroquí. Aquest pla d'autonomia per a les províncies del sud del Marroc ha estat presentat davant el Consell de Seguretat de les Nacions Unides i ha estat molt ben acceptat pels principals poders mundials. Pensem que han acceptat que aquesta és l'única solució viable respecte a la qüestió del Sàhara. La creació d'un Sàhara independent és fora de qualsevol discussió, perquè, entre més coses, seria molt perillós. L'autonomia per a aquestes regions és avui l'única possible solució a la qüestió del Sàhara.

Respecte a l'enfrontament entre palestins i israelians, cal recordar que el Marroc ha tingut una de les més importants comunitats de jueus de la Mediterrània, gran part dels quals es traslladaren a l'estat d'Israel. El rei del Marroc, Mohàmmet VI, aconsegueix un paper important com a negociador entre la part palestina i la israeliana. Novament, el Marroc disposa d'un paper estratègic en aquest conflicte. L'Institut Amadeus ha convidat delegacions d'Israel, Palestina i Egipte. Ho férem l'any passat a Tànger perquè estem convençuts del paper que pot fer el Marroc per posar fi al conflicte. Nosaltres provenim d'una tradició de cohabitació entre musulmans i jueus i podem ser un exemple perfecte per a uns altres països.

Pau Caparrós

Breus

Zapatero rectifica i amplia la dotació de 420 euros

Ni 1 d'agost ni 1 de juliol. Al final, i després de molts dubtes, el govern espanyol ha decidit d'ampliar l'ajuda de 420 euros als qui hagen esgotat la prestació per desocupació. L'executiu de Madrid, pressionat pels partits d'esquerra, ha decidit que s'hi podran acollir tots aquells que van quedar-se sense feina a partir de l'1 de gener d'enguany. Segons el Ministeri de Treball, això farà pujar el nombre de beneficiaris potencials "entre 250.000 i 300.000" persones. El cost d'aquesta mesura portarà una despesa de 1.300 milions d'euros.

S'espera una tardor carregada d'expedients d'ocupació

Des de començament d'any, 65.000 persones s'han trobat afectades per expedients de regulació d'ocupació temporal a Catalunya. Les xifres fan pensar en una tardor encara remoguda en aquest sentit. La consellera de Treball de la Generalitat de Catalunya, Mar Serna, preveu que el degoteig d'ERO no s'aturarà els mesos vinents, i que fins i tot creixerà el nombre d'afectats en relació amb el trimestre anterior.

El cas més preocupant ara mateix és el de Nissan, que presenta un nou expedient temporal per a 2.025 treballadors de les plantes de Barcelona i

EL TEMPS
Les plantes de Nissan de Barcelona i de Montcada, amenaçades per un nou ERO.

Montcada. L'executiu català es mostra confiat que els plans d'estímul al sector automobilístic permetin d'absorbir més treballadors que ara per ara es consideren sobrants a Seat, Nissan i les indústries auxiliars.